

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8710
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 1033
Ημερομ. Κατάθεσης: 29/9/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2026

Προς:

Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα Μιχαλίδου

Θέμα: «Στεγαστική φτώχεια και αναπηρία: δραματική επιδείνωση των συνθηκών στέγασης των ατόμων με αναπηρία και ανάγκη άμεσων, στοχευμένων μέτρων για προσιτή, προσβάσιμη και ασφαλή κατοικία»

Κυρία Υπουργέ,

Η στεγαστική κρίση αποτελεί πλέον μία από τις σοβαρότερες κοινωνικές προκλήσεις στη χώρα, καθώς η αύξηση του κόστους κατοικίας, η περιορισμένη διαθεσιμότητα προσιτής στέγης, το αυξημένο ενεργειακό κόστος και η συνολική επιβάρυνση του κόστους ζωής συμπιέζουν ολοένα και περισσότερο τα ελληνικά νοικοκυριά.

Ωστόσο, οι συνέπειες της στεγαστικής κρίσης δεν κατανέμονται ισότιμα στον πληθυσμό. Για τα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, το στεγαστικό πρόβλημα αποκτά ακόμη εντονότερα χαρακτηριστικά, καθώς στα χαμηλότερα κατά κανόνα διαθέσιμα εισοδήματα προστίθεται το αυξημένο κόστος διαβίωσης που συνδέεται με την αναπηρία, οι συχνά αυξημένες ενεργειακές ανάγκες, αλλά και η εξαιρετικά περιορισμένη διαθεσιμότητα κατάλληλων και προσβάσιμων κατοικιών. Όπως επισημαίνεται από την ΕΣΑμεΑ, η πρόσβαση σε ποιοτική και προσιτή στέγη αποτελεί

ταυτόχρονα κρίσιμη προϋπόθεση για την ανεξάρτητη διαβίωση και την ισότιμη κοινωνική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία.

Τα πρόσφατα στοιχεία του 1ου Δελτίου Στατιστικής Πληροφόρησης 2026 του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της ΕΣΑμεΑ, με τίτλο «Στεγαστική φτώχεια και αναπηρία», αποτυπώνουν μια ιδιαίτερα ανησυχητική πραγματικότητα. Η ανάλυση βασίζεται σε δεδομένα της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC) της Eurostat και της ΕΛΣΤΑΤ για τη δεκαετία 2016–2025.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, το 34,3% των ατόμων με αναπηρία ηλικίας 16 ετών και άνω βρισκόταν το 2025 σε κατάσταση υπερβολικής επιβάρυνσης από το στεγαστικό κόστος, δηλαδή διαβιούσε σε νοικοκυριό στο οποίο οι δαπάνες στέγασης υπερέβαιναν το 40% του διαθέσιμου εισοδήματος. Το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα χωρίς αναπηρία ήταν 24,9%.

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση. Με ποσοστό 34,3%, η Ελλάδα καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό υπερβολικής στεγαστικής επιβάρυνσης των ατόμων με αναπηρία μεταξύ των 27 κρατών-μελών, όταν ο σταθμισμένος ευρωπαϊκός μέσος όρος βρίσκεται στο 9,9%.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η διαχρονική εξέλιξη των στοιχείων. Ενώ κατά την περίοδο 2017–2021 είχε σημειωθεί σημαντική αποκλιμάκωση του σχετικού δείκτη για τα άτομα με αναπηρία, από 34,9% σε 24,9%, από το 2022 η τάση αντιστρέφεται και το ποσοστό αυξάνεται σταθερά, φθάνοντας το 2025 στο 34,3%, τη χειρότερη τιμή της εξεταζόμενης δεκαετίας.

Η εικόνα γίνεται ακόμη πιο ανησυχητική όταν εξετάζεται η πραγματική δυνατότητα των πολιτών να ανταποκριθούν στις βασικές στεγαστικές τους υποχρεώσεις.

Το 47,7% των ατόμων με αναπηρία δήλωσε το 2025 ότι είχε καθυστερήσει, λόγω οικονομικής δυσκολίας, την πληρωμή του ενοικίου ή της δόσης του στεγαστικού δανείου της κύριας κατοικίας του, έναντι 31,3% το 2021. Πρόκειται για αύξηση άνω των 16 ποσοστιαίων μονάδων μέσα σε μόλις τέσσερα χρόνια. Στον πληθυσμό χωρίς αναπηρία, το αντίστοιχο ποσοστό το 2025 διαμορφώθηκε στο 29,3%.

Με άλλα λόγια, σχεδόν ένας στους δύο πολίτες με αναπηρία αντιμετωπίζει πλέον δυσκολία να πληρώσει εγκαίρως το ενοίκιο ή το στεγαστικό του δάνειο, μια κατάσταση που, όπως επισημαίνει η ΕΣΑμεΑ, δημιουργεί ακόμη και κίνδυνο απώλειας της κατοικίας για σημαντικό τμήμα του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Αντίστοιχη επιδείνωση παρατηρείται και στην κάλυψη των λογαριασμών κοινής ωφέλειας. Το ποσοστό των ατόμων με αναπηρία που καθυστέρησαν την πληρωμή τους λόγω οικονομικής δυσκολίας αυξήθηκε από 28% το 2021 σε 37,9% το 2025.

Παράλληλα, σύμφωνα με τον σύνθετο δείκτη της Eurostat για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, το 44,6% των ατόμων με σοβαρή ή μέτρια αναπηρία στην Ελλάδα είχε το 2025 καθυστερήσει την πληρωμή ενοικίου ή στεγαστικού δανείου, λογαριασμών κοινής ωφέλειας ή άλλων πάγιων υποχρεώσεων. Το ποσοστό αυτό είναι υπερτετραπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου του 10,1%.

Η στεγαστική φτώχεια, όμως, δεν εξαντλείται στην αδυναμία καταβολής ενοικίου, δανείου ή λογαριασμών.

Σημαντική διάσταση αποτελεί και η ενεργειακή φτώχεια. Το 2025, το 25,2% των ατόμων με αναπηρία, δηλαδή περίπου ένας στους τέσσερις, δήλωνε οικονομική αδυναμία να διατηρήσει την κατοικία του ικανοποιητικά θερμαινόμενη κατά τους χειμερινούς μήνες. Μάλιστα και σε αυτόν τον δείκτη, μετά τη βελτίωση έως το 2021, παρατηρείται εκ νέου επιδείνωση από το 2022 και μετά.

Παρά τις αυξημένες ανάγκες, μόλις το 9,6% έχει πραγματοποιήσει κατά την τελευταία πενταετία παρεμβάσεις ενεργειακής βελτίωσης στην κύρια κατοικία του, ενώ 47% των ατόμων με αναπηρία δηλώνει ότι τέτοιες παρεμβάσεις είναι αναγκαίες, αλλά δεν έχουν πραγματοποιηθεί. Για οκτώ στους δέκα ερωτηθέντες, ο βασικός λόγος μη πραγματοποίησης των απαιτούμενων εργασιών είναι το υψηλό κόστος.

Ιδιαίτερα σοβαρή είναι και η διάσταση της προσβασιμότητας της ίδιας της κατοικίας.

Το 2025, το 70,5% των νοικοκυριών με μέλη που χρειάζονται φροντίδα ή υποστήριξη δεν είχε πραγματοποιήσει καμία από τις αναγκαίες παρεμβάσεις προσβασιμότητας στην κατοικία, όταν το αντίστοιχο ποσοστό το 2021 ήταν 58,3%. Αντίστοιχα, μόλις το 15,3% είχε πραγματοποιήσει όλες τις αναγκαίες παρεμβάσεις, έναντι 25,3% το 2021.

Τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν μία κρίσιμη διάσταση του στεγαστικού προβλήματος: για έναν πολίτη με αναπηρία δεν αρκεί μία κατοικία να είναι οικονομικά προσιτή· πρέπει να είναι και πραγματικά προσβάσιμη και κατάλληλη για τις ανάγκες του. Η έλλειψη προσβάσιμου στεγαστικού αποθέματος περιορίζει στην πράξη τις διαθέσιμες επιλογές κατοικίας και επιβαρύνει περαιτέρω το κόστος απόκτησης, μίσθωσης ή προσαρμογής της.

Την ίδια στιγμή, η Κυβέρνηση έχει εγκρίνει την Εθνική Στρατηγική για τη Στεγαστική Πολιτική 2026–2035, την οποία παρουσιάζει ως ενιαίο πλαίσιο δεκαετούς ορίζοντα, με 50 μέτρα και συνολικό προϋπολογισμό άνω των 6,5 δισ. ευρώ. Μεταξύ των τριών βασικών αξόνων της περιλαμβάνεται και η στοχευμένη στήριξη νοικοκυριών και κοινωνικών ομάδων που αντιμετωπίζουν στεγαστικές δυσκολίες.

Η ΕΣΑμεΑ επισημαίνει, ωστόσο, ότι, μολονότι ορισμένες από τις προτάσεις που υπέβαλε κατά τη δημόσια διαβούλευση ελήφθησαν υπόψη στην Εθνική Στρατηγική, αυτές φαίνεται να ενσωματώθηκαν κυρίως σε επίπεδο γενικών αρχών και στόχων, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν μεταφραστεί σε συγκεκριμένα και στοχευμένα μέτρα για τα άτομα με αναπηρία.

Ιδιαίτερη ανησυχία εκφράζεται και για τις εξαγγελίες σχετικά με το νέο πρόγραμμα επιδότησης στεγαστικού δανείου «Σπίτι μου III», καθώς, σύμφωνα με την ΕΣΑμεΑ, δεν έχει ληφθεί υπόψη το πρόσθετο κόστος διαβίωσης που συνεπάγεται η αναπηρία.

Υπό τα δεδομένα αυτά, καθίσταται αναγκαίο η διάσταση της αναπηρίας να μην αντιμετωπίζεται ως μία γενική αναφορά στο πλαίσιο της στεγαστικής πολιτικής, αλλά να ενσωματωθεί οριζόντια και με συγκεκριμένα εργαλεία, πόρους, κριτήρια και μετρήσιμους στόχους σε κάθε πρόγραμμα που αφορά την απόκτηση, μίσθωση, ανακαίνιση, ενεργειακή αναβάθμιση και προσβασιμότητα κατοικίας.

Η ίδια η ΕΣΑμεΑ έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις, μεταξύ άλλων για αυξημένη οικονομική ενίσχυση και προτεραιότητα των ατόμων με αναπηρία στα προγράμματα στέγασης, κάλυψη του κόστους προσαρμογής και απόκτησης προσβάσιμης κατοικίας, ανάπτυξη λύσεων κοινωνικής και υποστηριζόμενης κατοικίας, παροχή κινήτρων στους ιδιοκτήτες για παρεμβάσεις προσβασιμότητας σε μισθωμένες κατοικίες και δημιουργία Μητρώου Προσβάσιμων Κατοικιών.

Δεδομένων όλων των παραπάνω

Ερωτάσθε κα Υπουργέ,

- 1. Ποια συγκεκριμένα και διακριτά μέτρα προβλέπονται στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Στεγαστική Πολιτική 2026–2035 για την αντιμετώπιση της στεγαστικής φτώχειας των ατόμων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και η προβλεπόμενη χρηματοδότηση των μέτρων αυτών;*
- 2. Προτίθεται το Υπουργείο να θεσπίσει αυξημένη οικονομική ενίσχυση, ειδικά κριτήρια και προτεραιότητα για τα άτομα με αναπηρία στα υφιστάμενα και νέα προγράμματα στεγαστικής πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη το πρόσθετο κόστος διαβίωσης λόγω αναπηρίας; Ειδικότερα, πώς θα ενσωματωθεί η διάσταση αυτή στον σχεδιασμό του προγράμματος «Σπίτι μου III»;*
- 3. Προτίθεται να δημιουργήσει ειδικό χρηματοδοτικό εργαλείο ή πρόγραμμα για την κάλυψη του κόστους των αναγκαίων παρεμβάσεων προσβασιμότητας στις κατοικίες ατόμων με αναπηρία, καθώς και να προβλέψει αντίστοιχα κίνητρα για ιδιοκτήτες που προσαρμόζουν προς μίσθωση κατοικίες ώστε να καταστούν πλήρως προσβάσιμες;*
- 4. Ποια ειδικά μέτρα σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και εξετάζεται η θέσπιση αυξημένων ποσοστών επιδότησης ή προτεραιότητας στα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών για τα συγκεκριμένα νοικοκυριά;*
- 5. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει στη δημιουργία Μητρώου Προσβάσιμων Κατοικιών, όπως προτείνει η ΕΣΑμεΑ, ώστε να υπάρχει καταγραφή του διαθέσιμου προσβάσιμου στεγαστικού αποθέματος και να διευκολύνεται η αναζήτηση κατάλληλης κατοικίας από πολίτες με αναπηρία;*
- 6. Ποιος είναι ο σχεδιασμός για την ανάπτυξη κοινωνικής και υποστηριζόμενης κατοικίας για άτομα με αναπηρία, πόσες κατοικίες προβλέπεται να διατεθούν ή να δημιουργηθούν, με ποια κριτήρια και σε ποιο χρονοδιάγραμμα;*
- 7. Τέλος, με ποιον συγκεκριμένο μηχανισμό θα παρακολουθείται η στεγαστική κατάσταση των ατόμων με αναπηρία και η αποτελεσματικότητα των σχετικών πολιτικών και προτίθεται το Υπουργείο να θεσπίσει συγκεκριμένους και μετρήσιμους δείκτες για τη μείωση της στεγαστικής επιβάρυνσης, της ενεργειακής φτώχειας και του ελλείμματος προσβασιμότητας έως το 2030 και το 2035;*

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Αικατερίνη Καζάνη

Πέτρος Παππάς